

«پیام ما» از نشست «تله‌های فضایی فقر» گزارش می‌دهد

سکونتگاه‌های غیررسمی در تله فقر دانش

۷

سوءمدیریت، جنگ و تورم موجب شد

گردشگری در اغمما

۳

یک ربع قرن پس از شروع پروژه بین‌المللی حفاظت از یوز آسیایی و ۱۹ سال پس از انتخاب نهم شهریور به‌عنوان روز ملی یوز، چه چالش‌هایی برای بقای این گونه وجود دارد؟

گره‌های حفاظت از یوز

حفاظت وقتی فقط یک چشم دارد

امیرحسین خالقی

حفاظتگر

مرزهای حفاظت

احمد ابوالقاسمی

حفاظتگر

سرنوشت یوزپلنگ در شکاف میان توسعه و حفاظت

علی رنجبران

حفاظتگر

کمتر کسی صدای انقراض یوز را می‌شنود

سعید یوسف‌پورا

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان سمنان

سه عامل به نتیجه نرسیدن حفاظت از یوز

محمدصادق فرهادی‌نیا

استاد دانشگاه کنت

حفاظت با چشمان بسته

باقر نظامی

مدیر ملی پروژه حفاظت از یوزپلنگ آسیایی

هنوز وخامت وضعیت را باور نکردیم

علی شمس

مدیر مرکز تکثیر بازرپوری یوزپلنگ آسیایی

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

۱۱۳

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

۱۱۹

۱۲۰

۱۲۱

۱۲۲

۱۲۳

۱۲۴

۱۲۵

۱۲۶

۱۲۷

۱۲۸

۱۲۹

۱۳۰

۱۳۱

۱۳۲

۱۳۳

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۶

۱۳۷

۱۳۸

۱۳۹

۱۴۰

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

۱۴۴

۱۴۵

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۱

۱۵۲

۱۵۳

۱۵۴

۱۵۵

۱۵۶

۱۵۷

۱۵۸

۱۵۹

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

۱۷۱

۱۷۲

۱۷۳

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

۱۷۷

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۰

۱۸۱

۱۸۲

۱۸۳

۱۸۴

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

۱۹۵

۱۹۶

۱۹۷

۱۹۸

۱۹۹

۲۰۰

۲۰۱

۲۰۲

۲۰۳

۲۰۴

۲۰۵

۲۰۶

۲۰۷

۲۰۸

۲۰۹

۲۱۰

۲۱۱

۲۱۲

۲۱۳

۲۱۴

۲۱۵

۲۱۶

۲۱۷

۲۱۸

۲۱۹

۲۲۰

۲۲۱

۲۲۲

۲۲۳

۲۲۴

۲۲۵

۲۲۶

۲۲۷

۲۲۸

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۱

۲۳۲

۲۳۳

۲۳۴

۲۳۵

۲۳۶

۲۳۷

۲۳۸

۲۳۹

۲۴۰

۲۴۱

۲۴۲

۲۴۳

۲۴۴

۲۴۵

۲۴۶

۲۴۷

۲۴۸

۲۴۹

۲۵۰

۲۵۱

۲۵۲

۲۵۳

۲۵۴

۲۵۵

۲۵۶

۲۵۷

۲۵۸

۲۵۹

۲۶۰

۲۶۱

۲۶۲

۲۶۳

۲۶۴

۲۶۵

۲۶۶

۲۶۷

۲۶۸

۲۶۹

۲۷۰

۲۷۱

۲۷۲

۲۷۳

۲۷۴

۲۷۵

۲۷۶

۲۷۷

۲۷۸

۲۷۹

۲۸۰

۲۸۱

۲

یک ربع قرن پس از شروع پروژه بین‌المللی حفاظت از یوز آسیایی و ۱۹ سال پس از انتخاب نهم شه‌ریور به‌عنوان «روز ملی یوز»، چه چالش‌هایی برای بقای این گونه وجود دارد؟

گره‌های حفاظت از یوز

امیرحسین خالقی، حفاظتگر: یوز به نظامی حفاظتی نیاز دارد که با رفتن یک فرد تغییر یک مدیر یا بسته‌شدن یک در، از کار نیفتد

سازمان حفاظت محیط‌زیست و جمع بزرگی از کارشناسان و حفاظتگران، ربع قرن تلاش کرده‌اند تا یوزها در طبیعت ایران باقی بمانند. اگر این تلاش‌ها نبود، شاید امروز یوزی نداشتیم که درباره شیوه‌های حفاظت از این گونه اما و اگر کنیم. اما این بدان معنا هم نیست که همه چیز درست و به‌موقع انجام شده یا روند طی‌شده براساس یک برنامه جامع بوده است. امسال در نهم شه‌ریور، روز ملی یوز سراغ بخشی از کارشناسان و مدیران محیط‌زیست درگیر در حفاظت از یوز رفتیم و از آنها خواستیم درباره چالش‌های بقای این گونه بنویسند. شاید قرار گرفتن این دیدگاه‌ها در کنار هم نشان دهد که پس از ۲۵ سال، کدام گره‌ها هنوز برای حفاظت از یوز باز نشده‌اند.

فاطمه باباخانی ا

اروزنامه نگارا

عنوان |

حفاظت، وقتی فقط یک چشم دارد

کرده‌اند؛ پایش کرده‌اند، داده جمع کرده‌اند، درباره تهدیدها هشدار داده‌اند و گاهی عملکرد یکدیگر را به چالش کشیده‌اند. این همکاری همیشه بی‌نقص نبوده، اما یک مزیت مهم داشت؛ حفاظت فقط یک چشم نداشت.

امروز شرایط متفاوت است. با محدود شدن امکان حضور مستقل و غیردولتی در بسیاری از عرصه‌های حساس محیط زیست، از جمله توران، بخش بزرگی از آنچه درباره وضعیت یوز می‌دانیم، از همان ساختاری می‌آید که مسئول حفاظت از آن است. این مسئله فقط کمبود داده نیست، مسئله این است که چه‌کسی اجازه دارد داده تولید کند، چه کسی می‌تواند آن را بررسی کند و چه کسی می‌تواند بگوید شاید این روایت کامل نباشد.

امیرحسین خالقی ا

حفاظت‌گرا

امروز شاید درباره یوز توران کمتر از گذشته بدانیم؛ نه به این دلیل که ابزارهای علمی ما کمتر شده، بلکه چون چشم‌های کمتری اجازه دارند آنجا را ببینند.

توران یکی از مهم‌ترین زیستگاه‌های یوز آسیایی در ایران است. سال‌ها پژوهشگران، دانشگاهیان و سازمان‌های غیردولتی در کنار دستگاه دولتی در این عرصه کار

باداداشت |

در سایه اختلافات درون خانوادگی

کمتر کسی صدای انقراض یوز را می‌شنود

اسعد یوسف‌پور ا

امدیکل حفاظت محیط زیست

استان سمنان ا

یوز آسیایی به عنوان یکی از نادرترین گربه‌سانان جهان در شرایط بسیار بحرانی و عملا در آستانه انقراض قرار دارد.

چند دهه‌ای می‌شود که تلاش‌هایی از سوی سازمان حفاظت محیط زیست و برخی فعالان محیط زیست برای پیشگیری از انقراض این گونه ارزشمند انجام شده‌است. سازمانی که در ضعف جدی تاریخی در حوزه مالی و نیروی انسانی قرار داشته و فعالانی که تعدادشان بسیار اندک است. هیچگاه عزمی جدی و در سطح ملی برای حل چالش‌ها و تعارضات زیستگاه‌های یوز شکل نگرفته است.

به جز نقش بستن تصویر یوز آسیایی بر روی پیرهن تیم ملی و تب احساسی کوتاه مدت «پیروز»، افکار عمومی چندان با بحران جدی انقراض قریب‌الوقوع یوز آگاه نیست و مضاف بر آن، بقای یوز اولویت جدی در قوای سه‌گانه به ویژه دولت نبوده است.

در بی‌توجهی رسانه ملی به این موضوع، تلاش‌های رسانه‌ها و خبرنگاران حوزه محیط زیست نیز نتوانسته اث‌گذاری گسترده‌ای بین مردم و سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کلان کشور داشته‌باشد، چرا که مخاطب اصلی این رسانه‌ها عملا کارکنان سازمان حفاظت محیط زیست،

فعالان، دانشجویان و استادان دانشگاهی محیط زیست بوده است که در خوشبینانه‌ترین حالت، جمعیت این افراد از مرز بیست هزار نفر هم تجاوز نمی‌کند.

در فضای مجازی نیز همین روند حاکم است، صفحات فعال محیط‌زیستی عمدتاً مخاطبان و دنبال‌کنندگان یکسانی دارند که به دو گروه موافقان و نقادان سیاست‌ها و اقدامات سازمان حفاظت محیط زیست تقسیم می‌شوند. نقدهای صورت گرفته در حوزه‌های محیط‌زیست به ویژه موضوع یوز آسیایی، غالب وقت‌ها، نقدهای درون خانوادگی است که بازخورد اندکی در بین آحاد جامعه و مسئولان اثر گذار کشور دارد. هرچند همین نقدها گاه، سازنده و گاه، مانع تصمیم‌گیری‌های درست و شجاعانه در حوزه محیط‌زیست می‌شود؛ اما واقعیت این است که به دلیل حوزه تأثیر محدود، به جز اندک مواردی، نتوانسته برای حل مسائل کلان سازمان حفاظت محیط زیست و موضوعاتی اضطراری مانند یوز جریان‌سازی مثبت کند و راه‌گشا باشد.

از دید نگارنده وقت آن رسیده‌است که تمامی دست‌اندرکاران و فعالان واقعی حوزه محیط زیست، در کنار نقدهای درون خانوادگی، به دنبال جریان‌سازی قانونی و تأثیر گذار در سطح ملی برای حل مسائل و چالش‌های پیش‌رو حفاظت و بقای یوز باشند. کاری که هرچند دشواری‌های خود را دارد؛ اما انجام‌پذیر است. چرا که هنوز امیدها برای بقای مهم‌ترین گربه‌سان ایران که تبدیل به یک نماد ملی شده‌است، پررنگ است.

در حفاظت از طبیعت، داشتن یک روایت رسمی کافی نیست، طبیعت با گزارش اداری تغییر نمی‌کند. اگر یوز کمتر دیده شود، اگر طعمه‌اش کاهش پیدا کند، اگر زیستگاهش تکه‌تکه‌شود یا اگر جاده‌ای مرگیرا تر شود، این اتفاق‌ها مستقل از آنچه در گزارش‌ها نوشته می‌شود رخ می‌دهند. برای فهمیدن آنچه در یک زیستگاه می‌گذرد، به چشم‌های متعدد و مستقل نیاز داریم. اما مسئله فقط تعداد چشم‌ها نیست. این چشم‌ها باید بتوانند به‌مانند.

حفاظت پایدار زمانی شکل می‌گیرد که آدم‌هایی در خود سرزمین، دانش و تجربه حفاظت را به بخشی ماندگار از زندگی و کار خود تبدیل کنند، نه اینکه حفاظت فقط در قالب پروژه‌هایی چندساله وارد یک منطقه شود و با پایان پروژه، بخش بزرگی از آن ظرفیت هم از بین برود. بنابراین نمی‌توان حفاظت از یوز را فقط به یک سازمان سپرد و انتظار داشت که مسئله حل شود. این البته به معنای حذف دولت از حفاظت نیست، برعکس، دولت همچنان

علی رنجبران ا

حفاظت‌گرا

سرنوشت یوزپلنگ آسیایی شاید روشن‌تر از هر گونه دیگری نشان دهد که مرزهای روی نقشه تا چه اندازه با واقعیت طبیعت فرق دارند. یوز نمی‌داند کجا یک منطقه حفاظت‌شده تمام می‌شود و کجا جاده، معدن یا زمین کشاورزی آغاز می‌شود. برای زنده ماندن ناچار است از همین مرزها عبور کند و اگر نتوانیم بیرون از مناطق حفاظت‌شده هم برایش فضایی قابل‌زیست نگه داریم، بعید است بتوانیم فقط با حفاظت از چند لکه امن، آینده‌ای برایش حفظ کنیم.

سال‌هاست حفاظت در ایران بیش از هر چیز با یک ابزار شناخته می‌شود: ممنوعیت. منطقه‌ای را حفاظت‌شده اعلام می‌کنیم، شکار را ممنوع می‌کنیم و بخشی از فعالیت‌های توسعه‌ای را محدود می‌کنیم. این ابزار ضروری است و باید باقی بماند. ما همچنان به لکه‌هایی امن نیاز داریم که در آن‌ها بعضی فعالیت‌ها اساساً نباید مجاز باشند. از جایی شروع می‌شود که حفاظت را فقط به همین ابزار محدود کنیم. حدود ۱۱ تا ۱۲ درصد از مساحت ایران در قالب مناطق چهارگانه تحت حفاظت است، حتی اگر این مناطق به بهترین شکل مدیریت شوند، برای حفاظت از بسیاری از گونه‌ها کافی نیستند. این محدودیت در مورد یوز آشکارتر است. یوز به یک جزیره کوچک حفاظت‌شده تعلق ندارد؛ به یک لنداسکیپ وسیع نیاز دارد. نرها می‌توانند قلمروهایی داشته باشند که گاهی به حدود ۲۰۰ هزار هکتار می‌رسد و گستره حرکتی ماده‌ها نیز بسیار وسیع است. چنین جانوری ناگزیر از مرز مناطق رسمی عبور می‌کند. همین‌جا یکی از ضعف‌های مدل فعلی حفاظت آشکار می‌شود. بیرون از مناطق حفاظت‌شده، آن سد حقوقی اولیه هم وجود ندارد. معدن، جاده، کشاورزی و دیگر اشکال توسعه می‌توانند پیش بروند، بدون آنکه الزاماً همان محدودیت‌های مناطق رسمی بر آن‌ها حاکم باشد. برای یوز، نتیجه این شکاف فقط یک پحت نظری

باداداشت |

سرنوشت یوزپلنگ در شکاف میان توسعه و حفاظت

نیست. جاده می‌تواند یک زیستگاه پیوسته را دو تکه کند و مستقیماً جان حیوان را بگیرد. معدن می‌تواند با جاده دسترسی، رفت‌وآمد، باطله، آلودگی و مصرف آب، اثرش را بسیار فراتر از محدوده حفاری گسترش دهد. توسعه کشاورزی هم می‌تواند منابع آب و پوشش زیستگاه را تغییر دهد. هرکدام شکل متفاوتی از توسعه‌اند و هرکدام به ابزار متفاوتی برای مدیریت اثر نیاز دارند.

حتی در حاشیه «توران»، قلب یکی از مهم‌ترین زیستگاه‌های باقی‌مانده یوز همین مسئله دیده می‌شود. بیرون از مرز رسمی منطقه، امکان صدور مجوز برای فعالیت‌هایی وجود دارد که افزایش به همان نقطه محدود نمی‌ماند. از طرف دیگر تجربه زیستگاه‌های جنوبی یوز هم هشداردهنده است. مناطقی که زمانی بخشی از گسترخ حضور یوز بودند، امروز ظاهراً با انقراض محلی گونه مواجه‌اند. در بعضی از این لکه‌ها، از جمله «دره انجیر»، حتی عنوان حفاظتی هم نتوانست مانع صدور مجوز برای پروژه‌های بزرگ معدنی مانند D۱۹ شود.

این به آن معنا نیست که ممنوعیت ابزار بدی است. برعکس، جاهایی وجود دارند که باید خط قرمز واقعی باشند. مسئله این است که نمی‌توان حفاظت را فقط بر یک ابزار بنا کرد. وقتی ممنوعیت جواب نمی‌دهد یا اصلاً امکان اعمال آن وجود ندارد، باید چیز دیگری در دست داشته باشیم. سرنوشت یوز ما را ناچار می‌کند از منطق ضروری‌ک فاصله بگیریم، اینکه یک پروژه توسعه‌ای یا کاملاً ممنوع باشد یا بدون مسئولیت کافی اجرا شود. انتخاب‌های کافی نیستند. به‌مدل‌هایی نیاز داریم که میان این دو وضعیت کار کنند؛ مدل‌هایی که بتوانند بگویند کجا باید فعالیت متوقف شود، کجا باید اثر کاهش پیدا کند، کجا جبران لازم است و کجا باید احیا و بازسازی انجام شود.

یکی از چارچوب‌های شناخته‌شده، همین سلسله‌مراتب کاهش اثر است. ابتدا از تخریب قابل‌اجتناب جلوگیری کنیم؛ اگر اثری اجتناب‌ناپذیر است، اثر را کاهش دهیم؛ سپس برای اثرات باقی‌مانده جبران و در نهایت احیا و بازسازی داشته باشیم. تفاوت اصلی این نگاه با مدل فعلی این است که توسعه را از یک مجوز ساده به یک مسئولیت مستمر تبدیل می‌کند. ابزارهایی مانند «انتبار تنوع زیستی» یا Biodiversity Credit و مفهوم Biodiversity Net Gain نیز از همین منطق می‌آیند. قرار نیست یک

تصمیم‌گیری‌ها هم وجود دارد.

مثال خوب آن، تکثیر در اسارت است. بیش از ۱۰ سال سرمایه‌گذاری سازمان حفاظت محیط زیست در این زمینه با شکست روبه‌رو شده است، اما نکته جالب آن است که در هر دوره، این پروژه زیر نظر «یک فرد» بوده است. هرگاه آن فرد به‌دلیل خطاهای متعدد یا شکست‌ها به نتیجه نرسیده، از کار برکنار و با «یک فرد» دیگر جایگزین شده است. فرد جدید قدرت تام دارد و فرد برکنارشده به بزرگ‌ترین منتقد همان سازمان تبدیل می‌شود.

مقص‌ر چیست؟

تاکنون چند بار این الگو تکرار شده است و متأسفانه به‌جای آنکه قدرت را به گروهی از متخصصان بدهند، الگوی تکراری اعطای قدرت تام به «یک فرد» همچنان روش سازمان حفاظت محیط زیست است. به نظر من، مقصر این روند تکراری - سیرود مسئولیت تام به یک فرد، موفق نشدن او و در نهایت تبدیل شدنش به منتقد - بیش از آنکه آن فرد باشد، سازمان حفاظت محیط

زیست است. دادن قدرت مطلق در حفاظت هیچ‌وقت به موفقیت منجر نمی‌انجامد و اگر هم چنین شود، شاشنی است، نه نتیجه روندی تکرارپذیر. بایں حال، سازمان حفاظت محیط زیست یک الگو را تکرار می‌کند: قدرت مطلق می‌دهد، پروژه شکست می‌خورد، فردی را که روزگاری قدرت مطلق داشته است اخراج می‌کند و او به منتقد تبدیل می‌شود. چاره همان است که همیشه گفته شده است: نه یک فرد، بلکه یک تیم باید مسئولیت چنین پروژه‌ای را بر عهده بگیرد. این الگو دقیقاً چند سال

اما شاید یکی از مهم‌ترین پیامدهای این مدل، چیزی باشد که کمتر درباره آن حرف زده‌ایم؛ شکنندگی حفاظت. در چند دهه گذشته، تلاش‌های غیردولتی مختلفی برای حفاظت از یوز و دیگر گونه‌های حیات‌وحش در ایران شکل گرفته‌است. پروژه‌هایی که دانش تولید کرده‌اند، نیرو تربیت کرده‌اند، شبکه ساخته‌اند و با جوامع محلی ارتباط برقرار کرده‌اند. اما بسیاری از این تلاش‌ها نتوانسته‌اند به بخشی پایدار از نظام حفاظت تبدیل شوند.

با پایان یک پروژه، تغییر یک مدیر تغییر شرایط امنیتی یا محدود شدن دسترسی، ممکن است بخش بزرگی از این سرمایه از بین برود. حفاظت در ایران بارها از نو شروع شده است، نه از جایی که دفعه قبل تمام شده بود. این یعنی ما هنوز نظام حفاظتی‌ای ساخته‌ایم که بتواند حافظه و ظرفیت خود را حفظ کند.

یک نظام حفاظتی تاب‌آور نباید با تغییر یک مدیر پایان یک

پودجه یا تغییر شرایط سیاسی و امنیتی فروپریزد. باید

همسوزی

آن قدر بازگیر دانش و ظرفیت مستقل در آن وجود داشته باشد که بتواند ضربه را جذب کند و ادامه دهد.

شاید مسئله یوز دقیقاً همین باشد. ما بیش از آنکه یک نظام حفاظت ساخته باشیم، مجموعه‌ای از پروژه‌های حفاظت ساخته‌ایم؛ پروژه‌هایی که با تغییر شرایط می‌آیند و می‌روند و هر بار بخشی از دانش، تجربه و سرمایه اجتماعی ساخته‌شده را از خود می‌برند. یوز به یک پروژه دیگر نیاز ندارد. به نظامی از حفاظت نیاز دارد که با رفتن یک آدم،

تغییر یک مدیر یا بسته شدن یک در از کار نیفتد. نظامی که فقط یک چشم نداشته باشد. چشم‌هایی که بتوانند ببینند، پرسش کنند، نقد کنند و اگر لازم بود، با روایت رسمی مخالفت کنند.

چون در نهایت، حفاظت از یوز فقط به این بستگی ندارد که چه کسی از آن محافظت می‌کند، بلکه به این بستگی دارد که چه کسانی اجازه دارند ببینند که آیا واقعاً از آن محافظت می‌شود یا نه.

شرکت با پرداخت پول، مجوز تخریب بخرد. اصل باید این باشد که اثر منفی اندازه‌گیری شود، تا حد ممکن کاهش پیدا کند و آنچه باقی می‌ماند، با سازوکاری قابل‌سنجش جبران شود. در مدل «افزایش خالص تنوع زیستی»، حتی هدف این است که پس از پایان فعالیت و اقدامات احیایی، وضعیت تنوع زیستی از نقطه شروع بدتر نباشد و حتی بهتر شده‌باشد.

این ابزارها بی‌نقص نیستند. می‌توان از آن‌ها برای سرنوشتی استفاده کرد، می‌توان شاخص‌ها را بد طراحی کرد و می‌توان با اعداد، تصویری غیرواقعی ساخت. اما امکان سوءاستفاده، به‌خودی‌خود، دلیل کنار گذاشتن یک ابزار نیست. جاده هم می‌تواند به توسعه و دسترسی کمک کند و هم زیستگاه را تکه‌تکه کند.

مسئله این است که ابزار چگونه طراحی و استفاده می‌شود و چه میزان شفافیت و نظارت پشت آن وجود دارد. ایران هم از نظر قانونی کاملاً خالی از چنین منطق‌هایی نیست. در قوانین معدن، احیا و بازسازی محدوده‌های معدنی پیش‌بینی شده و برای معدن‌کارانی که در حفاظت و احیای محیط‌زیست اقدام کنند، مشوق‌هایی وجود دارد. مشکل، فاصله میان قانون و اجرای آن است. در عمل، بازسازی فراگیر نیست و اقدام‌های محیط‌زیستی هم گاهی به کاشت درخت یا فضای سبز محدود می‌شوند؛ در حالی که نیاز واقعی یک اکوسیستم ممکن است چیز دیگری باشد.

«یوزکُتام» نمونه‌ای روشن از همین چالش است. این پهنه حدود ۴۵۰ هزار هکتاری میان زیستگاه‌های اصلی یوز در شمال‌شرق ایران قرار دارد، اما منطقه حفاظت‌شده رسمی نیست. همین موضوع آسیب‌پذیری آن را بیشتر می‌کند. در چنین جایی نمی‌توان فقط به ممنوعیت تکیه کرد. باید برای معدن، جاده، کشاورزی و دیگر اشکال توسعه، الگوهای متفاوت اما هم‌چhti ساخت؛ مسئولیت‌پذیری، کاهش اثر جبران، احیا، تأمین مالی حفاظت و مشارکت واقعی ذی‌نفعان. اگر نتوانیم این مدل‌های پیچیده‌تر را توسعه دهیم، یوز ناگزیر بخشی از زیستگاهش را یکی پس از دیگری از دست خواهد داد. این مدل‌ها از روز اول کامل نخواهند بود. باید آزموده شوند، خطایشان شناخته شود و در طول زمان اصلاح شوند. اما نرفتن به سمت آن‌ها هم یک انتخاب است؛ انتخابی که ممکن است هزینه‌اش از دست دادن یوزپلنگ آسیایی باشد. برای حفاظت از یوز فقط به خطوط محکم‌تر روی نقشه نیاز نداریم؛ به ابزارهای بیشتر، تصمیم‌های سخت‌تر و آمادگی برای یاد گرفتن هم نیاز داریم.

باداداشت |

البته اینها تنها مشکلات موجود نیستند، اما کسی که نقد می‌کند، باید شرایط جنگی کشور و تحریم‌های سخت اقتصادی را هم در نظر بگیرد؛ وگرنه نقد بی‌فایده است. اگر شرایط کشور با وضعیت جنگی موجود متفاوت بود، قطعاً این فهرست سوءتدبیرها ادامه پیدا می‌کرد، اما باید متناسب با شرایط جنگی کشور منصف بود.

در پایان، ساختارهای حفاظتی در سراسر دنیا سرشار از آزمون‌وخطا هستند؛ بنابراین دیدن خطاهای فراوان در حفاظت عجیب نیست. آنچه عجیب است، این است که خطاها تکرار و به یک الگو تبدیل شوند. متأسفانه هر سه مورد بالا که در ابتدا خطا بودند، امروز به خطاهای تکرارشونده تبدیل شده‌اند. آن‌وقت تعجب می‌کنیم که چرا به نتیجه نمی‌رسیم!

چرا حفاظت از یوز در ایران به نتیجه نمی‌رسد؟ برای پاسخ به این پرسش می‌توان به سه دلیل عمده اشاره کرد.

اول، تصور کنید برای درمان یک بیمار سرطانی به ۱۰ جلسه شیمی‌درمانی نیاز است، اما بعد از جلسه دوم بگویید: «خوب، بس است!» طبیعتاً حال بیمار خوب نمی‌شود، چون فقط درصدی از نیاز درمانی او تأمین شده است. همین اتفاق در مورد یوزپلنگ هم در ایران افتاد. با اینکه درصد زیادی از وسعت زیستگاه‌های یوز در ایران متعلق به این گونه بوده است، این زیستگاه‌ها از نظر نیروی انسانی و تعداد محیط‌بانان، جزو کم‌تعدادترین‌ها بوده‌اند. بزرگ‌ترین تلاش برای افزایش نیروی انسانی در دهه ۱۳۸۰ اتفاق افتاد و تعداد محیط‌بانان زیستگاه‌های یوزپلنگ دو برابر شد؛ البته نه از مجاری رسمی، بلکه با خلاقیت‌های فردی مدیران آن زمان. اگر آن فداکاری‌های شخصی نبود، اصلاً امروز نه یوزی مانده بود و نه زیستگاه یوز.

تنها دوره‌ای که یوزها، دست‌کم در ظاهر، به‌سمت

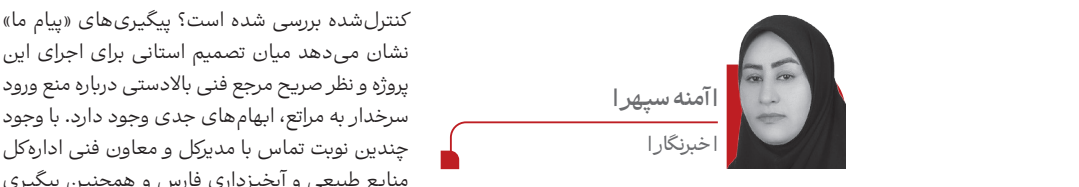
ا دریاچه ای

«پیام ما» پروژه واگذاری پنج هکتار از منابع طبیعی فارس برای کاشت گونه‌ای هیرکانی را بررسی می‌کند

سرخدار در زمین غریب

کاشت سرخدار در شیراز از نظر سازگاری با اقلیم منطقه ومبنای قانونی اجرا با پرسش‌هایی جدی روبه‌روست

دیوارهایی به ارتفاع حدود سه متر، بخشی از دامنه یک عرصه طبیعی را محصور کرده‌اند. اینجا، در محدوده پارک جنگلی «یادبود شهدا» در شهرستان شیراز حدود پنج هکتار از اراضی ملی در اختیار اجرای پروژه‌ای قرار گرفته که موضوع آن کشت گونه «سرخدار» عنوان شده است. سرخدار برای این منطقه گونه‌ای غیربومی است واسناد رسیده به «پیام ما» نشان می‌دهد کمیته فنی دفتر امور مراتع سازمان منابع طبیعی کشور پیش‌تر با ورود این گونه به مراتع شیراز مخالفت کرده و بر ممنوعیت آن تأکید داشته است.
باین‌همه، کاشت سرخدار در قالب طرح مرتع‌داری به تصویب رسیده و عملیات عمرانی در این عرصه ادامه دارد.

آمنه سپهرا

خبرنگار

در محدوده محصورشده، سه در آهنی بزرگ برای ورود و خروج تعبیه شده، جاده‌ای عریض به داخل آن کشیده شده و عملیات ساخت‌وساز نیز در حال انجام است. در بخش‌هایی از دیوار نیز محل نصب حفاظ‌های فلزی ضدعبور پیش‌بینی شده است. آنچه در این نقطه از سه‌راهی شهرستان بیضا شکل گرفته، عرصه‌ای تفکیک‌شده با دیوار مسیر دسترسی و سازه‌های در حال احداث است؛ عرصه‌ای که قرار است محل اجرای پروژه کشت سرخدار باشد. اما این عرصه براساس چه طرحی در اختیار مجری قرار گرفته و چه مرجعی با واگذاری و محصورسازی آن موافقت کرده است؟ مبنای فنی انتخاب سرخدار برای این منطقه چه بوده و آیا پیش از واگذاری پنج هکتار ساگزاری این گونه با شرایط اقلیمی فارس در مقیاسی محدود و

صورت‌جلسه به مصوبه جلسه شماره ۷۳ کمیته فنی اداره‌کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس نیز استناد شده است.

در بخش مصوبات این صورت‌جلسه آمده است: «به استناد نامه شماره ۹۸/۶/۱۲ ... درخصوص منع کشت گونه درختی در عرصه‌های مرتعی و نیز بند ۶ راهنمای تهیه و اجرای طرح‌های مرتع‌داری و همچنین با توجه به گونه‌های درختی و درختچه‌ای بومی موجود در منطقه، از قبیل انجیر کوهی، آکاسیای....، ارغوان، آلو وحشی، سماق، عناب، سنجد، زرشک، پنه، زیتون، چرخ، گردو، بادام کوهی، داغداغان، گلابی وحشی، زالزالک و مورد، احیا و توسعه عرصه با گونه‌های مذکور امکان‌پذیر می‌باشد. لذا گونه مذکور از گونه‌های شاخص منطقه هیرکانی بوده، لذا پیشنهاد می‌گردد در صورت لزوم از ظرفیت نهالستان موجود جهت کاشت گونه مذکور با هماهنگی معاونت محترم امور جنگل اقدام واز ورود گونه مذکور به مراتع اکیداً خودداری شود.»

در اهمیت متن این سند همین بس که موضوع سرخدار در کمیته فنی صرفاً به‌عنوان عملیاتی اجرایی و ساده مطرح نشده است. در این سند، به ملاحظات مربوط به عرصه‌های مرتعی، گونه‌های بومی منطقه و جایگاه اکولوژیک گونه سرخدار توجه و تأکید شده است که از ورود آن به مراتع شیراز اکیداً خودداری شود. این صورت‌جلسه نشان می‌دهد که درباره محل کاشت، نوع گونه ونحوه ورود آن به عرصه، ملاحظات کارشناسی ویژه‌ای وجود دارد. اما با وجود این منع مکتوب و صریح، عملیات آماده‌سازی و محصورسازی عرصه‌ای پنج‌هکتاری بر چه مبنایی ادامه پیدا کرده است؟ آیا این عملیات در چارچوب همان مصوبه انجام شده یا مجوز دیگری برای اجرای آن صادر شده است؟ اگر مجوز دیگری وجود دارد، چه مرجعی آن را صادر کرده و مبنای فنی و قانونی آن چه بوده است؟

اختلاف اقلیم؛ مسئله اصلی پروژه

گزارشی کارشناسی درباره ویژگی‌های اکولوژیک سرخدار که در منابع طبیعی تهیه شده، این گونه را یکی از ارزشمندترین گونه‌های جنگلی ایران و از بازماندگان جنگل‌های دوران سوم زمین‌شناسی معرفی می‌کند. براساس این گزارش، رویش طبیعی سرخدار (Taxus baccata)، در ایران عمدتاً به جنگل‌های هیرکانی شمال کشور محدود است و رویشگاه‌های طبیعی آن در مناطقی از گلستان، مازندران، گیلان و ارتفاعات مرطوب البرز قرار دارند. در این بررسی، جمعیت طبیعی شناخته‌شده‌ای از سرخدار در استان فارس و جنوب کشور گزارش نشده است.

این تفاوت فقط به محل پراکنش گونه محدود نمی‌شود. رویشگاه‌های طبیعی سرخدار معمولاً بازندگی بیشتر رطوبت بالاتر تابستان‌های معتدل‌تر از خاک‌های مرطوب‌تری دارند. در مقابل، شهرستان شیراز با بازندگی محدود، تخییر بالا، تابستان‌های گرم و طولانی ودوره‌های خشکی قابل‌توجه روبه‌روست. این تفاوت اقلیمی، با استناد به گزارش کارشناسی، می‌تواند استقرار و بقای سرخدار در منطقه موردنظر را با چالشی جدی مواجه کند؛ چراکه موضوع فقط آب نیست. سرخدار گونه‌ای سایه‌پسند معرفی شده است که نسبت به گرمای شدید، خشکی خاک و تابش مستقیم نیز حساسیت دارد. بنابراین، اگر قرار باشد این گونه در منطقه‌ای با شرایط اقلیمی متفاوت از زیستگاه طبیعی خود مستقر شود، نیاز به مراقبت، آبیاری و ایجاد شرایط مصنوعی برای بقای

آن افزایش پیدا می‌کند.

منابع طبیعی پاسخ نمی‌دهد

«پیام ما» برای روشن‌شدن ابهام‌های موجود، پس از گذشت یک ماه، چندین مرتبه با مسئولان منابع طبیعی استان فارس تماس گرفت. در این مدت، پیگیری‌هایی از مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس انجام شد، اما پاسخی به تماس‌ها و پیام‌های ارسال‌شده داده نشد. معاون فنی اداره‌کل نیز در پاسخ به پیگیری خبرنگار موضوع را به برگزاری جلسه موکول کرد. با وجود ادامه تماس‌ها و پیگیری‌های خبرنگار، پاسخی به پرسش‌های مطرح‌شده ارائه نشد.

در ادامه، موضوع برای پیگیری به روابط‌عمومی سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور منتقل شد. روابط‌عمومی این سازمان نیز بر پیگیری از مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس تأکید کرد. باین‌همه، تا لحظه تنظیم این گزارش، هیچ پاسخ رسمی‌ای از سوی سازمان منابع طبیعی کشور و اداره‌کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس به پرسش‌های «پیام ما» داده نشده است.

افکار عمومی در انتظار پاسخ به ابهام‌ها

حالا افکار عمومی منتظر پاسخ به این پرسش‌هاست: چرا در محدوده پارک جنگلی یادبود شهدا واگذاری انجام شده است؟ مجری طرح کاشت سرخدار چگونه وارد طرح مرتع‌داری شده و نام او به شناسنامه مرتع اضافه شده است؟ آیا مجری، مطابق دستورالعمل، سابقه دامداری دارد؟

پرسش دیگر افکار عمومی، اهلیت مجری برای اجرای پروژه‌ای کاملاً فنی و تجربه‌نشده در شیراز و چگونگی فرایند احراز این اهلیت است.

سؤال دیگر این است که براساس کدام دستورالعمل، برای پروژه‌ای در قالب طرح مرتع‌داری، احداث دیوارهای بلند و ساختمان‌سازی که به‌صراحت موجب تکنیک عرصه می‌شود، تجویز شده است؟ همچنین، دلیل بی‌اعتنایی کمیته فنی منابع طبیعی فارس به منع مؤکد و صریح مندرج در مکاتبات سازمان منابع طبیعی کشور چیست؟ تکلیف خسارت واردشده به پوشش گیاهی و خاک، ناشی از جاده‌سازی، دیوارکشی و محصورسازی عرصه پنج‌هکتاری، چه می‌شود؟

هشدار درباره انتقال سرخدار به فارس

«مرتضی ابراهیمی رستاقی»، کارشناس جنگل و مرتع و عضو پیشین شورای عالی جنگل، مرتع و آبخیزداری کشور، معتقد است هر گونه‌ای که با هدف تحقیق یا توسعه به منطقه‌ای منتقل می‌شود، باید با ویژگی‌های اکولوژیک آن منطقه سازگاری داشته باشد. در غیر این صورت، اجرای طرحی که از ابتدا بر مبنای علمی مستحکمی استوار نیست، جز اتلاف زمان و منابع نتیجه‌ای نخواهد داشت. او به «پیام ما» توضیح می‌دهد: «سرخدار گونه‌ای است که در منطقه هیرکانی و ارسباران حضور دارد. این گونه در منطقه ارسبارانی در سطحی حدود هزار هکتار، با دقتی نزدیک به ۹۰ درصد می‌روید. در این منطقه، مزاد شکوب بالایی را تشکیل می‌دهد و سرخدار در اشکوب پایین قرار دارد. در چنین شرایطی، نور به‌صورت الک‌شده (فیلترشده) به کف جنگل می‌رسد و به‌دلیل تراکم پوشش بالایی، سایه سنگینی بر محیط حاکم است.» نویسنده کتاب «جنگل‌شناسی زاگرس» با تأکید بر اینکه سرخدار به‌شدت سایه‌پسند است و در زیستگاه طبیعی خود در شرایطی رشد می‌کند که در معرض نور

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای همزمان با ارزیابی (یکپارچه)

کد فرخوان ۰۵۵۹۱۹۹۰۰۰۰۰۰۱۶ سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)

مناقصه گزار: شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران – منطقه کرمان

شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه کرمان

شرکت ملی پخش فرآورده های ایران / منطقه کرمان درنظر دارد پیمان مشروح ذیل را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله ای به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکات از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس **www.setadiran.ir** انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه **مرتکز تماس: ۱۴۵۶ / دفتر ثبت نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۸۹۶۹۷۳۸** می باشد. لذا از متقاضیان شرکت در رمنافصه دعوت بعمل میآید جهت دریافت اسناد مناقصه با درنظر داشتن مدارک مندرج در ذیل، به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مراجعه نمایند.

موضوع مناقصه	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	مبلغ تضمین فرایندارجاج کار (ریال)	مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه ستاد	تاریخ بازگزاری پاکات در سامانه ستاد(مهلت ارسال پیشنهاد)	زمان جلسه توضیحی	تاریخ بازگشایی اولیه پاکات ارزیابی کیفی	زمان بازگشایی پاکات ترخ پیشنهادی
مناقصه واگذاری رجمی / زمانبانی ترانزیت ناحیه رفسنجان	- /۵۷/۵۱/۵۱/۰۵/۱۴۵۰	- /۰۲۱/۰۳۱/۰۳۱/۵۴	از تاریخ ۱۴۵۰/۶/۱۵ تا چاپ آگهی ۱۴۵۰/۶/۰۹	۱۴۵۰/۶/۲۹	۱۴۵۰/۶/۱۶ سالن جلسات منطقه ساعت ۱۰	۱۴۵۰/۶/۲۰ ساعت ۸	۱۴۵۰/۷/۷ ساعت ۱۱

نوع تضمین	ارائه یک فقره ضمانت نامه معتبر بانکی از بانکهای معتبر (به غیر از پست بانک، بانک گردشگری) یا با واریز نقدی مبلغ فوق به شماره حساب ۲۷۷۵۸۰۰۰۴۴۶۰۶ به شماره شبا ۰۵۵۹۱۹۹۰۰۰۰۰۰۱۶ IR531700000002172588046006 بانک ملی ایران بنام شرکت ملی پخش فراورد های نفتی منطقه کرمان (کد اقتصادی شرکت: ۱۹۱۱۱۷۳۹۷۹ / شناسه ملی شرکت: ۱۰۵۱۱۲۹۴۰۱)
محل گشایش پیشنهادها	کرمان چهارپاره خواجو جنب زمین ورزشی شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه کرمان تلفن ۳۲۵۳۱۹۱-۳۲۴-۰۳۴۰
شرایط عمومی و مدارک مورد نیاز برای شرکت در مناقصه	دارابودن ارائه گواهی تأیید صلاحیت معتبر از اداره کل تعاون، کار و رفاه امور اجتماعی (شرکتهایی حق حضور در مناقصه را دارند که دارای رتبه بندی طرح طبقه بندی مشاغل کارگزاری مورد تأیید وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی در موضوع مناقصه و پیمان (حسب مورد) باشند) / دارابودن ارائه گواهینامه صلاحیت ایمنی معتبر از اداره کل تعاون، کار و رفاه امور اجتماعی / ارائه تصویر کارت ملی و شناسنامه مدیر عامل و اعضاء هیات مدیره شرکت، تصویر کلیه صفحات اساسنامه شرکت، تصویر آگهی تاسیس شرکت، گواهی آخرین تغییرات در روزنامه رسمی، سوابق تغلی و تحصیلی مدیر عامل و اعضاء هیئت مدیره، گواهی صاحبان امضاء مجاز شرکت ومشخصات هویتی شرکت (گواهی کد اقتصادی و شناسه ملی)، ارائه اسناد مبنی بر ارتباط موضوع مناقصه با اساسنامه شرکت، ارائه گواهینامه معتبر ثبت نام در نظام مالیات و عوارض ارزش افزوده / عدم وجود سوء عملکرد در پیمانهای سنوات گذشته / عدم ممنوع المعامله بودن در سطح شرکت(ها) در صورت قراردادن در لیست شرکتهای ممنوع المعامله، سیرده شرکت در مناقصه به نفع مناقصه گزار ضبط خواهد گردید) / احراز امتیاز قابل قبول بر اساس معیارهای ارزیابی توانمندی بهداشتی، ایمنی و زیست مدیره، (ارائه صورت های مالی حسابرسی شده دوسال آخر / کلیه مدارک ومستندات مهجور می یابست به تأیید مدیر عامل شرکت رسیده باشند. / مسئولیت صحت مستندات ارائه شده برعهده متقاضی شرکت در مناقصه بوده و در هر مرحله از مناقصه و فرآیند پس از آن جهت عقد قرارداد؛ صحت اثباتی برای شرکت محرز نگردد مناقصه و قرارداد ابطال وضمانت نامه های ارائه شده ضبط می گردد. / تکمیل فرهای استعلام ارزیابی کیفی و الصاق نمودن کلیه مستندات مرتبط در سامانه ستاد / برنده مناقصه مکلف به ارائه اصل پاکتی برابری با اصل مستندات بازگزاری شده می باشد و در صورت هرگونه تناقض برابر قوانین ومقررات خواهد شد. لازم به ذکر می باشد حداقل امتیاز مورد قبول کمیته فنی بازگانی ۶۰ می باشد. / ارزیابی تجربی وحس سابقه در قراردادهای مشابه در ۵ سال گذشته صرفاً قراردادهای خاتمه یافته قابل بررسی می باشد.
تاریخ چاپ آگهی	نوبت اول آگهی روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۶/۹ و نوبت دوم آگهی روز سه شنبه ۱۴۰۵/۶/۱۰
توضیحات	کلیه مدارک شرایط عمومی در سامانه به همراه فرمهای ارزیابی کیفی بازگزاری گردد. از بازگزاری مدارک تکراری وغیرمرتبط با موضوع مناقصه در سامانه ستاد خودداری گردد تمامی صفحات داخل فایلهای بازگزاری شده در سامانه ستاد پشت سرهم و به ترتیب شماره گذاری گردد.

آگهی های فوق قابل مشاهده در سایت های :

http://Kerman.niopdc.ir http://IETS.MPORG.ir http://Monaghese.niopdc.ir

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۶/۰۹ – تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۶/۱۰

روابط عمومی شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه کرمان

مستقیم و شدید قرار نگیرد، ادامه می‌دهد: «بررسی سازگاری سرخدار در فارس، بدون توجه به تفاوت‌های بنیادین میان زیستگاه طبیعی این گونه و شرایط اقلیمی استان، از ابتدا بر فرضیه‌ای نادرست استوار است. حتی اگر هدف، احیای جنگل‌های تخریب‌شده باشد، انتقال این گونه به عرصه‌های خشک و بدون پوشش، مانند عرصه‌ای که واگذار کرده‌اند، هیچ توجیه علمی و منطقی ندارد. در چنین شرایطی، نه سایه لازم وجود دارد و نه رطوبت و اقلیم مناسب برای استقرار گونه فراهم است.»

به گفته او، با وجود این شرایط، اگر هدف از کاشت سرخدار بهره‌برداری از ارزش دارویی آن است، منطقی‌تر است که این اقدام در رویشگاه طبیعی گونه انجام شود. «می‌توان در همان رویشگاه، با رعایت ضوابط حفاظتی و تحت نظارت، عرصه‌ای را برای مدت مشخص و در چارچوب طرح‌های قانونی در اختیار بهره‌بردار قرار داد تا گیاه دارویی کشت و برای مصارف موردنظر استفاده شود.» از نگاه او، انتقال گونه به منطقه‌ای نامتناسب، صرفاً برای آزمون امکان رشد آن، از نظر علمی موضوعیت ندارد؛ «همان‌گونه که نمی‌توان بدون دلیل موجه، طرحی برای بررسی رشد را ش در جاده قم پیشنهاد کرد.»

ابراهیمی رستاقی با اشاره به تجربه طرح‌های مشابه می‌گوید چنین رویکردهایی می‌تواند پیامدهای نامطلوبی به همراه داشته باشد. او طرح «طوبیا» را نمونه بارز این نگاه می‌داند؛ «طرحی که در ابتدا براساس دستورالعملی برای تلقیق گونه‌های درختی و باغی تهیه شد، اما بعدها به تغییر دستورالعمل و تدوین آیین‌نامه اجرایی، به بخش‌های مختلفی مانند بخش‌های «الف» و «ب» تقسیم شد. در برخی تیصره‌ها، امکان واگذاری دائمی عرصه‌ها پیش‌بینی شد و همین موضوع مورد سوءاستفاده قرار گرفت. در نتیجه، بخش‌های وسیعی از منابع طبیعی و ملی کشور تحت عنوان طرح طوبیا واگذار شد و امروز در بسیاری از همان عرصه‌ها ویلا ساخته شده است.» او می‌افزاید: «اگر قرار باشد سرخدار برای فضای سبز یا اهداف دارویی به منطقه‌ای منتقل شود، باید شرایط مناسب آن از پیش فراهم شده باشد؛ به این معنا که پوشش لازم برای ایجاد سایه وجود داشته باشد و اقلیم منطقه نیز خشک نباشد. اقلیم فارس، به‌ویژه در بخش‌هایی که در محدوده رویشی ایران و تورانی قرار می‌گیرند، تفاوت اساسی با زیست‌بوم‌های مرطوب و سایه‌دار هیرکانی و ارسبارانی دارد.»

این عضو پیشین شورای عالی جنگل، مرتع و آبخیزداری کشور تأکید می‌کند: «منطقه ایران و توران یکی از خشک‌ترین مناطق رویشی ایران است و حتی با آبیاری نیز نمی‌توان رطوبت نسبی موردنیاز این گونه را به‌طور کامل تأمین کرد. نیازهای سرخدار تنها به آب محدود نمی‌شود؛ این گونه نور شدید را نیز تحمل نمی‌کند. بنابراین، پیش از هرگونه انتقال یا اجرای طرح تحقیقاتی، باید نیازهای اکولوژیک سرخدار با شرایط اقلیمی، نوری و رطوبتی استان فارس به‌دقت مقایسه شود.» طبق گفته این کارشناس جنگل، اگر این انطباق وجود نداشته باشد، نتیجه از ابتدا قابل‌پیش‌بینی است؛ گونه‌ای که برای زیست در سایه و رطوبت بالا سازگار شده است، در اقلیم خشک و زیر نور شدید شانس موفقیت پایینی خواهد داشت و «اجرای چنین طرحی، بیش از آنکه ستاورد علمی یا اجرایی داشته باشد، به اتلاف منابع و تکرار تجربه‌های ناموفق گذشته منجر خواهد شد.»

